

DÜSEVNI LISZT

Mejszecsne verszke novine.

Podgovorní reditel: LUTHÁR ADÁM v Püconci.

Pom. reditela: Fliszár János i Kováts Stevan
v M. Soboti.

Lasztnik i vödávnik: Prejkmurszka evang. síniorija.

Cejna na leto 20 din., edna numera 2 din.

Rokopiszi sze v Püconce májo posila i.

Naprejplacilo gorivzeme vszáki ev. dühovnik i
vucsitel.

Dr. Larsen Amerikanszkoga Lüteranszkoga poszelnika govorejnye.

Zse szmo sze v-preminoucsoj numeri Düsevnoga Liszta szpoumenoli, ka szo na evang. sínorszkom gyülejsi v-Novom Sádi tüdi nazoucsi bili Amerikanszke lüteranszke szv. m. cérkvi zavüpnik, gosp. Dr. Larsen, sto szo rávno z-Ruszoszkgoga országa domou potüvali i toga hipa prisli v Novi Sád.

Té goszpoud szo na tom gyülejsi edno velike znamenitoszti globoko odhodéce govorejnye drzsali, stero nakrázti vu naszledüvajoucsi dámo naprej. Dugo trpécsa grozna bojna je sztrahsno opüsztsávanye i nezgovorno doszta kvára prineszla národom. Od toga bi jáko doszta meo praviti vam, postüvana goszpoda, ár szem szkouz i prejpohodo po ruszki i polszki bojaliscs tla, gde szem vido porüsene i opüsztné, pred Bojnov lepou cvetéce várase i vesznice. Ali szv. nasa vera nasz vcsi, kaj goszp. Boug i tam, gde z-edne sztráni znicsi, z-drüge sztráni cimpra i na zsiték szpeláva; to britko na szladko, to skodlivo na haszek zná obrnouti! Tak je z-bojne tüdi nej szamo preklészto, nego tüdi blagoszlov szhájao. I jasz pri etoj priliki tüdi od ednoga táksega hozsega blagoszlova, steri je bojne szád, scsém vam, moji goszpoudje, pripovedávati, je zacsno szvoje naprejdávanye te imenüvani zavüpnik.

V Ameriki je pred bojnov szedméro féle lüteranszki szvétí mater cerkvéo bilou kakti: svédzszka, norvégszszka, dánnemzszka, angliszszka, ortodoxna i liberáliszszka. (Tü szem jasz zamerkao,

kaj nasa vendszlovenszka tüdi jeszte — na stero je on odgovoro, ka zná, ka jeszte, ali da je ji malo, je je nej imenüvao zouszeb.)

Té szedmére féle lüteranszke szv. m. cérkvi szo vsze poszebnó sztalé, ta edna je od te drüge nika nej stela znati. Vecskrát szo je probali vküp zglíhati i prineszti, dobro znajoucsi, ka moucs vu zdrüzsényi jeszte, ali ka bi eden norvég z-skandinávom, eden anglis z nemcom, orthodox z liberálcom szí vrouke szégno, zsnyim sze prerazmiti dao, je nemogoucsé bilou, nej sze je moglo zgoditi?! Priszla je ta velka bojna! Zísao je ti oranyeni, zarobleni, v szükésino szünyeni i glád trpécsi krajín i za pomoucs sze molécsi britek i szrdce gibajoucsi teski glász! Szedmére féle lüteranszke gmajne szo vszáka poszebi zouszebnó posilale podpore i milodári. Nej szamo ednouk sze já zgoudilo, ka je zevszzej szedem mejszt v edno meszto poszlána podpora i tam szo ti potrebüvajoucsi obilno zsziveli, v doszta drüga mejszta je pa niksza pomoucs nej prisla, ár je ta edna nej znála, kama je ta drüga poszlála szvoj dár. Tou tak nemre duzse osztáti! Znouva szo tak probali vjedínati, zdrüzsiti pod edno sztrejho te zouszeb sztojécsé. I ka szejje pred bojnov níkak nej moglo zgoditi, zdaj pod velike szükésine nászledi sze je szpunilo. Zdaj zse nega vecs szedméro féle lüteránov v Ameriki, ali jeszte edna zmozszna cvetécsa lüt. szv. mati cérkev, stera sze visziko prestíma, stera má moucs i stera je szpodobna pomágati, podpérati sztrádajoucsé brate szvoje. (Ka kak velike sume szo aldüvali Amerikanci zaroblenim bratom szvojim, od toga z-Siberie ledeni krajín domou povrnyeni neszrecsni vojníci nasi doszta

znájo prípovedávati.) Po bojní szo sze naimre v Ruszii bodoucse obouzsane lütaranszke gmajne pascšili znouva organizejrati i na peté posztaviti. V Balti drzséli szo 57 lüt. dühovnikov oszmrtili bolševicke. Komaj nisteri lüt. dühovnik je osztao vu velikom ruszuszkom országi. Podrejtím, szporüsením cêrkvam i farofom, solám racšún je neznáni! Bilou je tak tam vrédjemánya ouprivic povouli! Nájprvle szmo tak theologie solé osznávlali, gde szmo dühovniké dáli vövcšiti. Porüšene cêrkvi, solé, farofe szmo znouva zacšnoli goriposztaóvlati i vöpoprávlati. Kre Volge bodoucšim gladüvajúoucšim sztañcsarom szmo vecš vlákov zšivisa i gvanta poszlati.

Od nase szkrblivoszti nasz je ni tou nejodvrnilo, kaj eden nas velki tranzport szo bolševiki porobili i nyega szprevájajúoucšega zavüpnika Dr. Moreehead profesora zgrabili i na pouletno prizšilno delo oszoudili i nateliko zmantrali — ka je vecš nej szpodoben na nikše delo. Kelko millionov dollárov szmo v Ruszii na mentüvanye i obrambe lüt. szv. m. cêrkvi aldüvali, tou vam nescšem povedati, ár nescšem, naj zvej lejva, ka je csinila dejšzna. Ali z-radosztjom vam lehko naznaním, moja gospoda, ka je v Ruszii lüt. szv. m. cêrkev od znicsenya obrányena i nazáj na peté posztávlena. Gda szem szloboud vzéo od nyí, szo mi etak odgouvorili: Ka zdaj zše vecš podpore nebodo prozšili — nego bole dájo zdaj zše oni tüdi onim, kí jo potrebüjejo. Z dobrim dühom lehko vadlújem, ka vu Balti krajínaj i drzsélaj bodoucší lütaranszki gmajnaj, kakti: v-Kurland, Livland, Lethland, Estland i Finn országaj, vu steri doszta millio lütaránov zšivé, szo nej szamo cêrkvi i solé vrédposztávlene, nego i gmajnarov düše tüdi, steri sže vu vrejšloszti, vu lübéznoszti, vu áldovov prinásanyi edem od toga drügoga bole vrsenijo.

Zdaj mi pa dopüszšite, ka sže znisterimi recšmi szpomeném z toga, stera namejnimo naprišesztna gledoucš csiniti. Naprišesztno 1923. leto v-márčius mejšzeci eden veliki gyülejš szmo pouzvali v Eisenach, na Luthera rodjenjá mezšto.

Tam vküp májo pridti cejšloga szvejta lütaranszki posztlanci gde tou zšelejmo doprišesztí, naj sže cejšloga szvejta lütaránje tam na Luthera rodjenjá mezšti, na onom pred vszejmi nami szvétom práhi *vjedínajo!* Tam grüntamo lütharánov *szvejta závezek!* Cejšloga szvejta lüta-

ránye vküp sztoupíjo, da szvojo szv. m. cêrkev prouti vszemi napádanyi i pogübeli z-vküpnov mocšjouv obránijo, te szlabe i tezsene (kaksi szmo mí tüdi) bránili i podpérali bodo. Cši sže té závezek doprišeszté, steri sže má doprišesztí, ár mí *Amerikanci* tak scšémo, ka sže tou more zgoditi, teda sže na lütaranszke szv. m. cêrkvi zorja prepoucší i gori zúde nyé vekiveke szjájoucše i ozšivájajúoucše szunce. Teda krepka, zmošna bode nasa szv. maticêrkev i mí nyé vernicke zisztinom gizdáví mámo bidti na tou, ka szmo té postüvanya vrejšdne, jákoszt, Bogálübéznoszt i zevcsenoszt rasürjáajúoucše lütaranszke szvéte materé cêrkvi kotrige.

Radoszti i navdüšenoszti szkuze szo pobile vsze nazoucší bodouce, kak szo goszp. Dr. Larsen szvoje nepozábleno naprejšdávanye dokoncsali. Po gyülejši szem szrecšo meo z-tém zmošnim amerikaszke lütaranszke cêrkevne szv. materé cêrkvi pošzelníkom dugše vrejšmen szizgovárjati i gori szem ga oprešo i opomeno na vu Prejškmurji bodoucší evang. gmajñ tesko sztávo. Podpore szem prošo naimre dvema nasima szíromaskima gmajñoma, Dolnyoj Lendavi i Zgornjoj Szláveckšoj, zvon toga na tak imenüvani Kúharov konfirmánduski dom. Obecsanye szem doubó naprišesztno leto nej szamo edne vékse podpore dánje, nego i tou, ka nasz v-prišesztnom leti glédát prídejo, gda do zoucšívoucší meli príliko viditi naso cêrkevno sztávo i mí zoucšívoucší lehko pred nyí i tak pred cejši szvejť lehko posztávimo szrdc nasi teskoucše — i radoszti.

Boug vasz prišesztí kak náj prvle!

Kováts.

Ka lejko csiním za Düsevni liszt?

Naprejšpláčsam na nyega! Pred drügimi ga tüdi szpoznávam i poráčsam! Pouleg moje mogoucšnoszti ga podpéram, naj k-szirmaskim, raztepením bratom vere moje tüdi more prihájati i vu nyíh krepíti vero ino evangelicsanszko obcsüt-noszt!

1923.

Nouvo leto, prisesztnoszt, kak z-gousztov meglov zakrita zemla, sztoji pred nami. Ne kázse sze nam niksa práva szteza na toj zemli, ni szvetloszt, ni nyé kraj. Szamo delo, boji, trplejnja, szkuze, szkrbí nasz pá li csákajo, szamo molítev, lúbézen, vera i vüpazen nasz májo pá li varvati.

Ne szmejmo dónok obrúđiti, nego moudroszt zsitka iszkati, navdüsenoszt i nouvo moucs szí szprávlati k vödrzsányi i k vernosztí goriszpoznane isztine. Tou nam pa lezsejse má bidti, csi sze z-nasim poglédom k-premínyenosztí, kak precstetoj, poznánoj knigi, vrnémo.

Predvszem szo pune vcsenyá zname-nite lejtнице z-szvojom búđjenjom, opomínanyem i hábanyem. 1923. leto nam vecs znameniti lejtnic prinása na pamet.

Letosz je 1600 lejt rávno tomi, ka je Veliki Konstantin vu leti 323. popolno szlobodsztcsino darúvao krstsanom vu rim-szkom vladársztvi. Szkoró 300 lejt je drzsalo pregányanye krsztzanov; apostolje i nezracsúnano krsztzanov je szvojo vernoszt k-Krisztusi z-lásznov krvjou v zapecsatilo. Z-szvojom nepokáranim, szebé gori-áldúvajoucsim zsitkom szo Krisztusovo vadlúványe obránili. Krv mantrníkov je bila szemen cérkvi.

Letosz bode 440 lejt tomi, ka sze 1483. nov. 10. vu hizsicski ednoga bajcara naroudo on Bozsi poszelnik, kí je zsmetno delo reformácije zvrso, Dr. Luther Márton. Znamenitoszt Lutherovoga rojstnoga dnéva najdosztójnese englisiki Carlyle, szvejta nájvéksi historikus, pove vö vu szledécsi recsáj. „Na tom dnévi je nej bilou neznamenitejsega videjnja pár lúdi, kak on bajcar i nyegova zsená. I dónok, knyima glodoucs, ka szo bilí vszi caszari, rimpápi i potentati? Znouvics sze je eden zmozsen Cslovek naroudo eti, koga szvetloszt, kak szveklécsi törem, sze je blísicsila prejk dúgi sztotin i vrszt szvejta zgodbe; cejli szvejti je csakao na toga csloveka. Csüdno velko delo je tou. Nazáj nasz pela k ednomi drúgomi rojstnomi meszti, v krouzs escse bole ponizen, pred 18 sztotinami (zdaj zse 19), od steroga bougse, csi nika negovorimo,

nego bole nejmo, tiho szí na nyé míszlimo, (Jezusa rojstvo), ár ka valá táksega hípa rejcs?! Jeli je míno cajt csüd? Cajt csüd nigdár ne preminé,“ ár — kcoj lejko denemo — Bozsa milosztza neosztávi szvejti. (Veszeli me, ka sze nam dáva prílika, naj oszobo i reformátoricsno delo Dr. Luther Mártona tak vu etom Lízti, kak vu nasem kalendariji cstitelom szpoznati dámo.)

Pred 400 lejtmi, 1523. zse vödájo prouti reformáciji prvo szigurno právdo. Onoga leta orszacsiki gyülejs goripozové kralá, naj „kak katolicsanszki poglavár vszákoga lüterána i té cérkvi vszákoga bránitela i naszledníka, kak ocsiveszne jeretníke (krivoverce) odgláviti dá i imánye nyim vkraj vzeme“. Obdrzsamo on drági kincs, steroga szo nasi ocsáci prouti tak szigurnim právdam i escse med mantrnístvom obarvali!

250 lejt je letosz i bode kleti tomi, ka szo nasi dúhovnicke pred szodisce v Pozson pozváni, vtemnice vrzseni, nedúzsno mantráni i gda szo vu szvojoj veri li nevkleknyeni obsztali, na gále szo je gnali, za robszluze oudali. Gda je je Ruyter, Hollandie admiral, vöoszlobodo, eto je pravo: „Vnougokrát szem zse vmojem zsitki obládao obri nepriátelov, ali tou je moje najbliscsejse obládanye, z-sterim szem Krisztusove nedúzsne szluze odszlobodo zsnjihovi neprenoszécsi mouk“.

Eden dén toga leta bode 200 lejt rojstvtva nasega jezika prvoga nájvéksega pizátela, Küzmics Stevana. Bojúvao, trdíó, sze, pretrpo je Küzmics za Krisztusovo delo, ali zpoznane práve szteze je nigdár nej doli sztoupo. Vrejden je, naj letosz na nyegovo rojstno hízso, ali meszto v Sztrúkovci szpomenka táblo gorpolozsimo.

1732. leta szo na králevszko zrendelüvanye v Zseleznoj zsupaníji zvün Csószke i Dömölszke artikulariske cérkvi vsze drúge protestantszke cérkvi vkrajvzété. Cejli 50 lejt szo nasi verni ocsáci v etoj krajíni brez cérkvi i dúhovnika bilí. Li, gdja je Il. József caszar 1781. leta vödáo „zrendelüvanye potrplivoszti“ (edictum tolerancie), szo sze zácsali znouvics organizerati. 140 lejt bode letosz, ka szo v Püconci, v Krízsevci i na Hodosi z velikov dúhovnov

veszélnosztjov prejkdáli trí znouva gori-
posztávlene hízse bozse szvojemi nebesz-
komi pozványi.

Püconszka gmajma de tak szvetíla
tou znamenito lejtニコ, ka na nyéni szpou-
menek meszto sztároga, vecs kak 100 lejt
sztojécsega, farofa, nouvo zozídani lejpi
farof poszvetí gori vtom leti.

Pred 100 lejtmi, 1823. jan. 21-ga sze
je naroudo piszátel „Tragódije csloveka“
(Az ember tragédiája.) Madách Imre. Vu
toj peszmi Madách prejkpela csloveka po
rázlocsni zgodovinszki vrsztaj, bojüvajú-
csega za rázlocsne cíle i dá nyemi zavídiiti
fiasko vsze szvoje gedrnosztí. Szledjen réd
peszmi je na pout volon lüdsztva: „Velo szem
(Boug) cslovek: bojüj sze i vüpäjousz sze
vüpäj! Tá peszem, kak Faust Goetheja,
vecsne míszli zdrzsáva vszebi i vrejdna je
nasega cstényá i premislávanya.

1823. jan. 1-ga sze je naroudo v ev.
veri najvéksi mester peszmi, Petőfi Sándor,
ki je komaj 26 lejt zsívo, ali dönok je
nepremínoucse delo opravo. Právi sze, ka
je nyegov ocsa, Petrovics, szrbohórvatszke
národnosztí bio, mati pa szlovakinya, ali
Petőfi je vogrszskomi národí z-szvojimi
peszmami, — v steri je cslovecsega szrdcá
vecsne obcsütínosztí i zselejnya popejvao i
stere peszmi szo za toga volo ná jezík
vszákoga kulturnoga národa preobrnyene —,
pred cejlim szvejtóm postenyé szpravo.
Míszli szlobodszcsine najzmozsnejsi glász
je tüdi Petőfi dao, ka szvedocsi najbole
„votum Petőfianum“ veti recsáj:

Szerelemért feláldozom életemet,

Szabadságért feláldozom szerelmemet.

Na nas jezík je tüdi preobrnyeno
vecs nyegovi peszem. Vszledécsoj peszmi.
stera je po Kardos Jánosi preobrnyena,
vídimó, kaksa je püsztína, v zímí.

Püsztína, v zímí.

Hej! zdaj je püsztína uprav lí püsztína;
ár je jeszén lí vért, pun vnougoga bína;
ka szprotolejt szprávi
i leto príprávi,
lehkóskoj jeszeni zs-nyega malo vúide,
i zíma nyemi lí mrzlo meszto náide.

Nega vőnej csrejde z-miloglaszním zvoncom,
nega nyé pasztéra z-zsveglé placsním glászom;
takáj ftice míle

szo vsze zanejmíle:

ní hrsztavka sze vecs nedá v-múzgaj csüti,
níti eden prücsek z cinkórnóv loudíti.

Cejlí vesz határ je, kak ledeno mourje;
szunce je medlounvo opoudné, kak v zourje,
ali je sztáro zse,
ino tak kejm dúzse
sze scsé prigíbatí, da vszebole vídí,
zaman! nyega pogléd je zse szlab i húdí.

Prázna je ríbicsa i polára hütá;
tíhota je v sztanyaj, márho v stale zbita:
gda jo na kopanye
bejszijo poganye,
edno, drügo gyüné troubí po dvoriscsí, —
ráj bí pílou z muzszdsín vőnej na sztrnyiscsí.

Dohána lísztek szí gulás z-tráma v-zeme,
na prag szí zsným széde i dolí ga dene,
zrejzse ga kak i tak,
potóm etak, ovak
naprejvlecsé pípo, nakladé i kadí,
gdate vőpoglédne, ka sze v stálí godí.

Tíhota je v-csárdí: niscse sze neszkíta,
csaplár, csaplarica lehko dúgo szpíta,
lehko klúcs píovnice
vrzse na grablice,
neobrné zdaj tá rúda páver, goszpoud,
ár je vihér z-sznegóm zapíhao k-csárdí pout.

Zdaj sze pa zderéjo szlápi vu vihéri:
eden kumesz v-zrákí troubí vu cseméri,
drügi szpodi zsári,
gda, kak plamén gorí,
iszkre písztsa pod nyím sznejg, kak od ocelí:
trétji sze pepelí v zíme bejló j melí.

Csí proutí vécsaróm viherje szédejo,
vszo ravnícó bejle meglé oblézsejo,
i líkí mracsára
kázsejo betyára,
z-kím kíhajousz gezdí zdaj jahanec na sztan:
za nyím pa vúk prászka, kumesz nyega kouvran!

Liki z-drzsél szvoji pregnan král z-tühíne,
nazavrse pogléd szunce z-globocsíne;
zglédne sze ono zdaj
na szvojo pout nazaj,
i da je zse celou prebejzsana ona,
z-gláve nyemi szpádne krváva korouna.

Vzemi, cstí i daj dale „Dü-
sevni liszt“!

† **Faludi János.**
(1839—1922.)

Sto bi nej poznao v nasoj okroglini to imé? Ki je vucsitelov nesztor bio i v Bodonci, kak evang. fare kántorszki vucsitel 44 leta z najveksov vrejlosztjov szpunyávo szvojo tesko i lepo duznsoszt. Nyegoví vucsenicke szo vezdásnye bodonszke fare szkoro vsze sztarejse kotrige.

Narodo sze je v Csernelavci 1839. nov 14. z kmetskoga roda, solé szvoje zvrso Felső Lövöji i kak mládi vucsitel 1861. v Bodonci je zacno i 1905. leta na tom isztom meszti dokoncsao vucsitelszko csészt szvojo. Zaprva jáko teska je bila csészt nyegova, ár vu celoj blüzi 24 jezero kotrig sztojécs fari je on bio jedini vucsitel. Vcsiti je mogo 280—300 decé i zvüntoga escse kontorszko duznsoszt, szpunyávati i eti po bregáj i grabaj, gde je dobre poti ne bilo, na szprevod hoditi i mrtveca vecskrát na 14—16 klm. peski szprevájati, je gvüšno doszta trüda i potrplivoszti zselélo od csloveka.

I on je to vnogo i tesko duznsoszt verno i gmajnarom na zadovolnoszt i zlübeznivim i gotovim szrcom szpunyávo. Vucsitel je bio on vu isztini, z steroga sze escse zdaj nyegoví vucsenicke i gmajnarje zahválnim szrcom szpominajo.

Vu soli, csi rávno na vszako naprepiszano vcsenyé i dugoványe je on veliko szkrb i pazlivoszt obrno, ali szvojo ambicijo je dönok vu vcseneyj peszmi najsao. Vtom táli je on celi virtuož bio. Nyegoví vucsenicke szo vszáko cerkévno i szvetszko peszemí na 2—3 glásze popevali. I kak dober csüt je on meo! Kak hitro je na pamet vzeo, csi je eden ali drügi vucsenik z hamicsnim glászom popevao!

Peszmi vcsenyé, naime szvoj metodus je notri pokazao na ednom vucsitelszkom szpraviscsi i vszáki sze je csüdivati mogao.

Poleg toga pa kak veliki réd je drzso med decov, nej szamo vu souli, nego escse na pouti tüdi. I to je potrebno bilo, ár gde teliko decé jeszte, csi osztroga réda nebi bilo, nikaj bi sze nej mogli navcsiti. I csi rávno oszter réd drzsécsi vucsitel je bio, vucsenicke szo ga dönok lübilí, ár szo vidilí, ka za nyihovo dobroto i blájzsensztvo sze szkrbi. Sztarisje i gmajnajre szo ga na teliko postüvali, ka gda 1874. leta, ga je ta véksa i bogatesa püconszka gmajna szebi pozvála za vucsitela, ráj szo nyemi plácso povéksali, liki ka bi ga vkraj püsztli.

Do 1892. leta je szam vcsio 250—300 decé, ali 1892. leta z vékse sztrani po nyegovoj vrelosztí i trüdi je v Bodonci nouva fárna sola zožidana z dvöma razrédnicsma i tak sze je potom nyegovovo delo tüdi edno malo zlehkoutilo.

Ali nej szamo vu soli je bio on celi cslovik, nego zvün soule tüdi.

Vucsitel je bio vu soli tim málim, zvün soule pa tim sztarejsim. On je bio eti szvojega csasza eden najvéksi rojár, ki je oprvim prneszo gibajocse kose (kaptare) v naso krajino. Nyegov vucsenik je bio v tom táli Kondor Ferenc poznejši zet nyegov, ki kak Krplivnicški drzsávni vucsitel je hodo k nyemi sze vcsit rojárstvo. I csi rávno pravijo, ka Kondor sze zaprva bole bojao od vcsél, kak vrág od poszvecsene vodé, szledi dönok je escse od szvojega vucsitela véksi i cele nase krajíne najvéksi rojár grátao.

Ali nej szamo v rojárstvü, nego v szadjarsztvü i vinarsztvü sze je tüdi doszta trüdo. Eden nájsztaresi cipicsnyek je nyegov bio; zsnjegove roke i zsnjegovoga cipicsnyeka je vöpriso véksi tao szadovenoga drevja ete okolice. I nej szamo on sze je sztem brigao, nego vcsio je szvoje soláre, kakda morejo cipiti i szaditi.

Gorice nyegove szo pa minta gorice bilé v celoj okroglini.

Poleg toga pa hiresnyi vrtar je bio, lübo je korine, naime pa rozse, z steri vszáka variacija sze v nyegovom ogracseki najsia.

Za politiko sze je nigdár nej brigao, ali tem bole je na tom bio, naj lüdsztvü zsvilejnje zlehkoti i nase szirmasko lüdsztvo na lezseseга zsitka pout szprávi. Vsake féle versztvene

novine i knige szi narocso, i gda je precsteo, tá je dao drügim sztarejsim i rozumnejsim lüdem naj je oni tüdi cstéjo.

Zamerkanya je vrejčno, ka on je küpo i szpravo v eto okrogline te prvi ognjeni ali pární mlatilni masin, z sterim je zaprva nej szamo eti pri nasz, nego escse v Dolnye Lendave kraji na Eszterháziyovi marofaj mláto i nej kak zdaj, — gda v szakoj vézsi 2—3 masina jesz-teta — szamo eden meszec, nego od zsétve, notri do fasenka. Nyegov mlatilni masin je poznan bio v celom vezdasnyem Prekmurji, escse peszem, ali frlico szo od nyega napravili, z stere, csi drügo nej, ali ete refrain escse zdaj poznajo sztarejsi lüdjé:

„Fliszarov masin pa lepo fücska.“

Zsitek nyegov je réden i mertücsilvi bio, z malim sze zadovoló i prek mejé je nigdár vniksem táli nej sztopo.

Vu hizsnom i familiszkom zsitki je tüdi példo kázao vnogim, kakda morejo zsveti. 60 lejt je vu nájpsem jedinsztvi zsvivo z szvojov tüvarisicov, Szinic Terezijov.

Kak vucsitel 44 leta sze je trüdo; v Bodonci je zacsno i tü je dokoncsao csészť szvojo. 1905. leta kak obrüdjeni sztarec je vu penzio sztopo ino sze v Murško Szoboto zoszelo vu szvojo viló. Tü szo dolipretekla nyegove sztarosztí szlednya leta tiho vu méri. 1922. okt. 4., vu szvoje sztarosztí 83. leti je tiho zaszpao i okt. 6. szmo ga tá szprevodili na te szlednyi pocsinék.

On zse pocšiva, ali nyegov szpomenek, nyegovo delo pa escse dugo zsvivelo bode vu zahvalnom szrci vucsenikov i gmajnarov nyegovi.

— SIFTÁR KÁROLY.

547. vogrszka peszem.

(Preobrno: Polgár Sándor.)

Nesztálen je szvejt; cvejte povehjne,
Zvezda dol' szpádne, preminé i vsze.
Hitro nam zájde szunce radosztí,
Ne vujde niscse grobi i szmrí.

Ali prejk groba — vesí nasa vera —
Csáka zse sztálna nasz domovina.
Eti bár szrdce v zsalosztí vehjne,
Tam nega vecs szkúz, nega vecs rane.

Oh troust lübléni, prídi doli knam,
Prídi i szedi na ete grob szam;
Csi de sze eti csüo jok zsalosztén,
Naj ga potrousta glász tvoj vekvecsen.

Gornyi Szlávecsi.

Vu szlejdnyi pár 10 leti je vedno véksa szkrb bila nasoj sinyoríji i püspekíji Gornya Szlávecska filiálna gmajna. Raztepeno med naszledníkmi drüge vöre vu velikoj nevarnosztí zsvivé tü blüzi 1600 nasi verníkov.

Kak jubilárszka násztava nase sinyoríje pri lejtnici stírisztotne reformácíje je 1917., doticsno 1918. leta Gornya Szlávecska filiálna gmajna düsevnoga pasztéra dobila i za szamosztójno vöpovedana. Na predláganye Kapi Béla püspeka je sinyorszki gyülejs szkoncsao goripozvati vsze gmajne vu nasoj sinyoríji na letno podporo Gornyi Szlávecsam. Kapi Béla szo na onom gyülejsi vu iméni Szombotelszke gmajne letno 50 kor., — dr. László Kálmán sinyorszki inspektor 500 kor., — püconszka gmajna 70 kor. podpore obečsali Szlavecsam. Miszlim, ove gmajne szo tüdi priszpodobno csiníle.

Radoszt, navdüsenoszt je obvzéla nase Szlávecske verníke. Ali zádeve szo sze tüdi zacsnole szkazsüvati. 1919. januára meszeca gvüsen dén bi melo bidti odebéranye dühovnika tü, ka sze je pa nej moglo zgodíti za toga volo, ár szem jasz, kak od sinyoura vöposzlani predszednik odebérájoucsega gyülejsa, pouleg velikoga zápisja nej mogao tá pridti. Li febr. 19., gda szo nam pá po pouti povoudni delale nevarnosztí, na gyülejsi pa obstrukcija Dolnyi Szlavecski verníkov, je odebráni za dühovnika. z-ednim glászom Zsupánek Sándor.

Zsmetno delo v nájtezskejssem vrejmeni je csakalo mládoga dühovnika. Lejko je vadlúvao z szvojov csrejdiv vrét: „Vu vszem szmo sztiszkávani; zvüna vojszsküvanya; z-noutra pa sztráhi“. (II. K. 7, 5) Vnougá zmejsanya, premenyávanya szo vedno tezskejszo nálogo pred nyega posztávlale; gmajna je od z-szvojí zvünejsnyi podpor vkraj szpádnola, vüpanya k-zidanyi farofa i cérkvi, ka je prva náloga bila ete nouve gmajne, szo sze vmorje vtáplala.

Tak je eden evangelicsanszki dühovnik, kak drejvo kre orszácske ceszte, stero

niscse ne okápa, niscse negnojí, niscse nepuca, niscse nebráni; stero vöter trga, vihér lámle, vszáki mimo idoucse zsnýega cvetje trga, vszáki mimo pelajoucsi kocsis je zbicsom dráple i mláti i tou drevo dönok szád prinása. Szrmák Zsupánek je pa escse drúga mogao pretrpeti; szedeti v Maribori i v M. Szoboti vecs tyédnov v taksem meszti, koma csi eslovek nescse idti, te ga z szilov zsenéjo. Vecskrát je mogao plácsati ete szlabo doterani dühovnik ocsútne penezne strofe. Med telkimi tezsokousami, mantrányi je dober, Zsupánek Sándor opesao i od koj szmo ga tak dojgucsalí, nazájzadrzsávali, tou je itak vesino: tú je nihao nász. tú szvoje roditele, brátjo, rojsztno krajíno, tú predvszem tebé, míla Szlávecska gmajna! Na veszéle koledne szvétke, gda sze je krsztsanszki szvejt radüvao Jezusovomi prihájanyi, szí sze tí, nasa nájmájása gmajna, zsalosztíla nad odhájaným tvojeqa pasztéra!

Ali nebojte sze i nezdojte! Osztante z-lübénosztjov zahválnoga deteta kre nase szv. matere cérkvi! Ne szte i nebodete osztávleni. Csi drúgi nej, ete Liszt vasz kamcsi mejszecsno goripoiscse, prineszé vam Rejcs Bozso; krepíode vaso vero i vase vödrzsánye teccasz, ka pá dobíte düsevnoga pasztéra. Prímte nase bratínszko búdjenyé i bátriványe! Obsztojte vu veri, ne boj vasz szrám Evangelíom, ár je Bozsa moucs i dnesz! „Ne odvrzste vüpaznoszt, stera veliko plácsó má“. (Zsol. 10, 35.)

Zsupáneka odhájanýe pa naj bode drúgim gmajnam tüdi memento! Naj szí premíszljo vszepövszédi: „Vrejden je delavec szvojeqa nájemá!“ Dnesz dén z tisztovc plácsov, stera je pred bojnov primerna bila, sze dühovnik tüdi neszmi brezkoncno mantrati. Csi nescsejo nasi verníci brez pasztérov osztati, te naj dájo mogoucsnoszt postene bívoszti zlübéznosztjov szvojim voditelom, naj tej z radosztjom oprávlajo szvoje pozványe i nej zdihávanyem.

Vszaka evangellcsanszka famílija naj csté i podpéra Düsevní liszt!

Pregléd.

Vucsitelszke szlúzsbe szo razpízane v sztálno vöiménüvanye vucsitelszki moucs. Pouleg toga pri verszki soláj za vucsitelszke szlúzsbe doblene prosnye krajni solszki sztolci z szvojim na prosnye gledoucs okrajnómi solszkómi sztolci májo poszlati. V preglédi razpízani vucsitelszki szlúzsbe nájprvle na pamet vzememo, ka z nasi evg. sol nej szo razpízane Sztrükovszka, Hodoska, Domanykisavszka, Salovszka, Dolnyalendavszka i Szobotszka vucs. szlúzsbe. Zakaj szo nej, neznámo. Obrúgim na pamet vzememo, ka krajni solszki sztolci szamo z szvojim májo prosnye dale poszlati, kak je tou prvle pri drzsávni soláj bílou.

Naredba visjeqa solszkeqa szveta sze níkak nemre za demokraticсно imenüvati. Mi sze prevcs csüdüjemo, ka visji solszki szvet tak nalejci konfiscéra nase juse do lásztni sol, stere szo vszivale prvle popolno autonomíjo i szoudi od nász brezi nász te, gda szo sole escse nase, gda nasi verníci drzsíjo gori sole, noszijo vsza bremena za sztvarne potrebcsine i gda sze je oblászt escse nej obrnoula do nász pouleg principiela, audietur et altera pars, da bi sze zadeve nasi sol szporazumno rejsile; gda je escse v parlamenti tüdi nej zgotovlen i szprejét zakon na lüdszke sole gledoucs, nego za vödelanye nouve prerédívi zakona za osznovne sole je nejdávno imenüvalo minisztersztvo proszvete komiszijo.

Mi mámo do nyihove szmrí, ali dolizahváljenya odebráne vucsitele, nej nam je trbej znouvcis odeberati, níti je nemremo brezi velike krivice z szlúzsbe vövrzsti.

Mi sze drzsímo nasi sol, nyé nepüsztímo, ár prísesztnoszt nase cérkvi sze na nasi soláj zida gori.

Prouti autokratnoj narédbi visjeqa solszkoga szveta protésteramo i izjavímó, da pouleg nyé nemámo níksega dalsega dela.

Naszlednye zapoumímo, ka eti scséjo vzéti nase solé, v Rumáníji szo sze pa od nouvoga násztaja poduplale verszke sole.

* * *

Dobje. (Z-edni szlovenszki novín). Víšji solszki svet v Ljubljani nima víšjeqa cílja, kakor iztrebiti iz src našega ljúdstva katolíško versko prepričanje in med ljúdmí zasejati versko brez-

bríznost. Nastavil nam je s 1. decembrom za učitelja Aladarja Makarij, ki je po veri Luteránec. Mož je videti sicer poštenoga vedenja in se je proti volji moral seliti iz Prekmurja v Dobje. Vprasamo pa vísji šolski svet v Ljubljani, kako naj mámo krščanski starsi zaupanje do učitelja, ki ní nase vere, in kako mu naj zaupamo svoje otroke. Premislávajte szi obri toga krátkoga glásza! Kama je Makári predjáni, pri tisztoj souli sztanovito escse par katoliske vere vucsitelov tüdi jeszte, dühovnik sztanovito tüdi oprávla verszko vcsenyé tam i dönok kaksa tozsba, sztaranye, bojazen zse za volo ednoga „Luterána“! Mi pa eti szkoro vu vszej drzsávní solaj (escse vu evg. soli v Krízsevci tüdi) na szamérne katolicsanszke vucsitele moremo zavüpati telko nase dráge decé! Moremo múcsati i zadovolni bidti, csi taki na sztofine osztanyúje nasa deca brez vszakoga vadlívánszkoga vcsenyá i confirmácije! Jeli morejo bidti z té decé ednouk obcsütüni evangelicsanci?! Ali záto nepotisznimo vszo krivico na Oblászt. Mi szmo tüdi doszta krivi i csi mo tak mlácsni, escse hüse bode. Nemo meli ni dühovnikov, ni vucsitelov. Zakaj ne dáte vcsiti vu visisi soláj vaso deco? Telko dobroga rázuma evg. decé mámo, vcsen greh je jo na prelogi niháti. Csi je dneszdén bivoszt csesztnikov tezska, vej ne bode vszigdár taksa. Lejko mámo zadoszta nevouí, — takse, stere szamo eti jesztejo, takse, stere dneszdén po cejlom szvejti jesztejo i taksi je nájtovecs, — to edno je faktum, ka mámo blüzi, v M. Szoboti, zse gimnazium tüdi, takso dobrouto, od kakse sze je nam v preminoucem szamo lejko szenyalo; nücajmo jo gori, pred szebom drzsécsi opominanye Bozse Rejsi: „Veszne lüdsztvo, stero je brez znánoszt!“

* * *

Dec. 14. je v Ljubljani vküppozváni bio „vísji šolski svet“, na sterom je eden goszpod z vedávao, zaka nedobijo veré vucsitelje szvoje plácse?

Odgovor je bio: záto, ka na té racsun gorivzéto sumo szmo drüгим vucsitelom za plácso dáli. Jeli lepo delo? Verevucsitelje vcsászi 2—3 vöre dalecs morejo hoditi po blati i vodi vadlíványe vcsiti i na leto ni na eden obütel ne dobijo; — bouszi pa dönok nemrejo po zimi hoditi. Lepo vérsztvo!

Kmet tüdi pogodi drzsino i v delo je posz-

távi, na konci leta pa gda drzsina plácso proszi jeli je z etim vöplacsa: Na vaso plácso namenyeno sumo szam jasz zse tá dao kovácsi i kolári, penez vecs nega, zadovolte sze z zádavom. (Szlovenec 1922. dec. 16. 277. numera.)

Slovenski Národ 1922 dec. 15. v 284 numeri pise, ka financsni odbor je meo dec. 14. v Beogradi sejo, na steroj je dokoncsano, ka vu bojni szpádnyeni pravoszlavszki dühovnikov dovice dobijo meszecsno 600 Din. draginszke podpore.

Radi bi znali, ka vu bojni szpádnyeni evang. dühovnikov dovice keliko dobijo?

Vtom táli je celou zsalosztén nas sors! V drügi krajinaj n. p. na Horvacskom i v Bácski Bánáti evang. obrüdjeni dühovnicke i nyi dovice i mála deca dobivajo nika malo penzije. Ali v Prekmurji ni ednoga fillera nej! Lehko evang. prebiválci eti neplacsüjejo dácsé. I jeli v »ustavi«, v alkotmányi nesztöji: ka de drzsáva vszáke vere cérkvi z ednákov merov merila?

Dühovnicke dolihválijo i Prekmurje odsztávlajo, ár je eti nej gvüsna prisesztnoszt za nyé i nyihovo drzsino.

Voji! Varivácske! evang. cérkvi, jeli szte vcsinili v tom táli vsze, ka je potrebno i mogoucse? Ár nerazmi dévüti rejes v Jugoszlaviji tüdi ni mati nejmomí. Szv. píszmo veli: „proszite i vzetete“. Jeli szte vcsinili to?

Slovenec 1922 dec. 14. v 275 numeri pise, ka v Beogradi na »financnoga odbora seji« je dokoncsano ka: pravoszlavni dühovni sodišcs predsedniki dobijo dnevno 80 din, ove drüge kotrige sodišcsa pa dnevno 60 din. plácse.

Mi evang. — i tüdi mámo szvoje cerkevno — szodiscse, csi jeszte »enakopravnost«, mogli bi mi tüdi na té cíl nikaj dobiti.

Dokoncsano je to tüdi, ka pravoszlavni püspöcke dobijo dnevno 120 din. podpore.

Mi evang. i püspöka escse nemamo odebranoga, ali zaka pa nasim sinyoram nescse drzsáva za ravnánye cérkvi ni ednoga dinára plácstati?

Pravica gde sze müdis vu kmicsnoj noci?

Varivácske evang. cérkvi! trüpajte vi tüdi tak dugo dokecs sze vam neodpré!

Tabor dec. 24 v 291 numeri pise: Szrednye solszki veroučitelje. Vcsenyá i vere minisztersztvo je dokoncsalo, ka po etom vszi szrednye šolszki vero vucsitelje do mogli pred ednov na te cíl vöposzlanov komiszijov izpit ali egzájmen doli djáti.

Radi bi znali, — ka z M. Sobote evang. — i sinyor, steri so tüdi vere vucsitel na srednyoj šoli, pred kaksov: rim. kat. ali pred pravoslavkov, ali lahko pred musulmansko komisiji do mogli svoje vere vcsenyá izpit doli djáti?

Vrejli siritelje szo, nej nasega kalendarija i nej nasega Liszta, ár za teva sirjenje zvün dühovnikov i nasi vrli vucsitelov sze szamo nisteri nas gmajnar kelko-telko briga, vnougi prémocni nasi vernici pa, kim je edna naj véksa szkrb: ka bode zsnjihovi vnougi penez, na nas Liszt nemajo lejtno niti 20 dinárov, tóu je 12 bilic vrejdnoshti — no mí mo pa zmozni tem vu dühi szrmákom rávno za toga volo zobsztom posilati nas Düsevni Liszt, — nego vrejli siritelje szo Kleklinovi lisztov i kalendarija tishti, ki z Bogojine i Boug zná, odkec z Dolenszkoga vsze nej, hodijo po nasi evangelicsanszki obcsinaj i neobtrüdjeno sirijo, ponújajo od hízse do hízse Kleknove stampe. Nasega prestimanya i hvále szte vrejdni, vi vrejli siritelje, ki nász i nase vernike zvasov gedrnosztjov za vase — i Bozse cile tak globoko szramotíte! Nemo vam eti tou, vrejli siritelje, na oucsi metali, ka vasi voditeli zrecsjoj i pizskom kak na szrdca zavezsüjejo szvojim vernikom, ka naj szamo katolicsanszki stamp cstéjo, ali vi pa pritiszkáivate vas stamp dönok na nase evangelicsáne; nemo od toga gucsali, ka sto bi szí vüpaó znasi evangelicsancov tou batrivnoszt vzéti, ka bi tam kre Müre pri vasi katolicsanszki hízsaj sze ponújao znasim evangelicsanszkim stampom, nego szamo nase Szebeberszke „csedne szame vszebi“ zselejmo goripozvati, ki szo tüdi csüli trüpanye tej vrejli siritelov katolicsanszki po szvoji dveraj, naj szí malo premislávajo obri takse vrejloshti, nej ka sze toga bojijo, kak de sze bogato z-etoga Liszta i evg. kalendarija teva reditel!!! Na tou gledoucs moja notrijemánya vam rad prejk püsztim, szamo vi pa moja, toga dela sze dotikajoucsa, vödávanya vzemte prejk. Csi notridovolite v tou pogodbo, te dobite do etimao edno velko nullo odméne, ali jasz bi doubó zse dobri pár jezéro korón odvász. Szrmaske düse, tou miszlite, ka csi vi nikaj nemorete neszebicsno delati, ka je drügi na tou tüdi nej zmozsen! No, pa csi nam osztáne za kalendar kaksí telovni haszek — (veliki nede, ár za volo vase, i k vam priszpodobni tivárisov mlácsnoszti i bojazlive nevoscésenoszti nam je $\frac{1}{3}$ tao kalendarijov goriosztalo, stere szledkar na dober cil raztálamo) — jeli nemamo zadoszta gorécsi

cérkevni potrebcsin, na stere bi ga obrnoli? Nisterne takse potrebcsine szmo imenüvali v kalendariji, csi szte szí kaj premisláváli vi „csedni szami vszebi“, obri nyih, gda szte ga csteli. Na Liszt gledoucs pa celou nemejte nikse bojazni! Na toga nealdüjemo gori szamo telki drági vör dela zdnéva i noucsi zlübéznosztjov i radosztjov mi, ki szmo nej „vpokoji plebánosje“, nego kim i 17 vesznic 5000 düs vsze szkrbi miszel tezsijo, nego zpenezi mo tüdi mogli goriplacsüvati na nyega. Sto je Tamás, tisztomi na konci leta pokázsemo racsun. Odpüszтите mi, drági cstiteli, ka szem lejko malo oszter bio, gda szem pred vász posztavo gledalo, vsterom vídíte, kakse je pri plemeniti cílaj vküprdzsánye i podpéranje evangelicsánaov!

Krónika.

V Krízseszkoj fari 1922. leta narodilo sze je: 92; mrlou ji 115; zdalou sze je 31 párov. Fara je szamovolni áldovov dobíla 11,372 K. Vékse dáre szo darüvali z Krízsavec: Szukics Klára, Kericsmár Sándor, Szukics Józsefné 200—200 K; z Ivanovec: Krcsmár Sándor 500 K; z Kancsevec: Hujsz Vilma 200 K; z Küstanovec: vdov. Temlin Ferenc 400 K, Kodila Ádám, Závec Sándor 200—200 K; z Szela: Koczett Peter 1200 K; z Szobote: Benkics János 400 K; z Macskovec: vdov. Császár Lajos 1000 K; z Otovec: Bagár Stevanné 200 K; z Fokovec: vdov. Horváth Jánosa 1000 K, Pocsics Stevan 800 K; z Kosarovec: Sándor József i Mariska 200—200 K. Na *podpornico* (szrmasko gaszo) je vküperpobráno 1209 dinárov. Vadlúvánszki zsítek sze zacsné csrsztviti; dalárda sze je nasztávila, stera je szlejdnye szvétke zse vecs lejpi chorálov popevala pod vodsztvom Dsubán József kántora. V toj nasoj návjéksoj gmajni je pa do etimao nájménse podpéranje nasi stampov.

V Püconszkoj fari sze je narodilo: 97; mrlou ji 99; zdalou sze je 39 párov; pri konfirmácii je bilou 58. Po preranoj szmrti veliki zgübicsek, globoko bolezen znamenüjejo náimre eta iména; Gegoretz Katalin, Banko Károly, Novák Karolina, Hassaj Ferenc, Banfi Mátyás, Novák Franciska, Fliszar Kálmán, Boldizsár Géza,

Pintarics Szidi, Rituper István, Bencik Vilma Malacsics Julija, Ambrus Kata, Goricsan István, Loncsár Mária, Zankocs Ferenc, Koczén Ernő, Bükvics Zsuzsa, Szlavicz Lajos, Lutharits Mária, Czipott Ferenc, Polgár Katalin, Jonás Iván, Roudi Mátyás, Kozitz István i József, Koudila Mátyás, Pécsék József. Ka je vera goré gibajoucsa moucs, glászi tou vu fari zse 10 zvonouv, 7 preminoucse leto szpráveni i podigáva dűse vernikov zpráha márnosztu proti nébi: szvedocsi goriposztávleni nouvi farov.

Bozsicsni zvecserék szo obdrzsali na szv. dén v Püconci v cérkvi. Zsaloszt, ka szo za obdarüvanye szirmaske decé szamo szledécsi dári dobleni: Kühár János gost. 10 D., Kühár Istvánné gost. 10 Din., Titán József 10 D., Stern Arnold cukér i szvejce, Bükvics Ferenc précimbo, Skrabán Iván 2 m. druka i 1-20 m. barheta, Luthár F. Sarolta 25 Din. cukér i précimbo na bozsicsno drejvo. Zounik Józsefné précimbo, solszka deca jáboka, orehe i szvejce szo darüvali.

Puzsavszke devojke szo darüvale püconszkomi dűhovniki na szpomin poszvet-sávanya zvoná prelübléno lejpi pűseo korin, steroga reja Benkics Vilme prílicnoszt dícsi. Szrcsna topla hvála za té mili dár!

Nouva Pasicsova vláda, blüzi 20 minisztri, je navékse z szami radikalcov nasztávlena.

Parlament je rozpűsceni. Követov odebéranye márcia 18. bode. V nouvom parlamenti, 313 követov bode, v preminoucsem ji je 419 bilou. Na Prekmurje 2 követa szpádneta.

Dr. Narutowicz, predszednik polszke republike po krátkom, ka je odébrani, je zse vmorjeni. Po bojni je teko nenavadni dogodkov, po cejlom szvejti, ka szkoro cslovek dvojiti more, jeli szmo escse lűdjé, ali sze pa vrácsamo v one csasze. gda je cslovek pozsirao csloveka.

34 milionov gládtűpécsi v rázni krají Ruszije. Cse ne bo zmozsne pomocsi, priti szprotoletji sze neogne szmrti 30 milionov gládűvajoucsi.

Velike sznezsne neszrecse v nasi juzsni krají, v Dalmaciji, v Csrnagori, v Boszniji. V ednom meszti vlak nemore nej naprej, nej nazáj, v drűgom meszti niscse nemre vö z hizse. V ednom meszti szo 13 mrtvi tel odkopali vö z-sznega, v drűgi mesztaj poredno zsvíne je zaszípáno,

Tragicisen sors krsztsanov v Törszkom. Törki szo dáli sziguren ukáz, da morejo krsztsa nje do 31. dec. odíti z törszke zemlé. Csi bi nej odisli, törszka vláda nyim nezagvűsa nikse obrambe prouti napádom törszkoga prebívásztva. Beguncov je vise pol milijona. Szamo z Konstatinápola je odislo za volo nevarni dogodkov 170,000 oszeb. Premislávanye vrejdni túzsni dogodki! I lűdjé dűnok zvekse sztráni szamo ta nesztálna zemelszka iscsejo! Za ete nesztálen zemelszki mammon pozábijo, zatajijo szvojo vecsno domovino!

Pasteur-a (pravi Pasztór), ednoga nájvéksega dobrocsinitela lűdsztva, rojsztna 100 letnica je bila dec. 27. Najbole znáno je ime nyegovo po tom, ka je on najsao gori vrásztvo proti peszjoj besznoucsi. Pri nasz je v Zagrebi závod za takse betezniké. Kaksá dobrouta szo tej závodí proti bolezni, stera je bila prvle vedno szmrtna! Na nász krsztsane gledoucs szo pa escse velike vrednoszti toga moudroga csloveka szledécsi govori: „Kem bole zbrodjávam natűro, ktem zvéksim csűdűvanyem posztánem pred delom Sztvoritela. Jasz pri mojem deli vu mojem laboratoriumi molim“. Szamo velika lűbézen etakse molécse dűse je bila inogoucsa znánoszt rázuma na tak velki blagoszlov vcsiniti.

Imenovanye veliki zsupanov (fűispán). V Mariborszki okrozs, kama mi tűdi szpádamo, je imenűvala vláda za velikoga zsupana dvornoga szvetnika i cslana dunajszke reparacijszke komisije dr. Miroslava Plój. Zavűpanyem pozdrávlamo nyega vu toj viszikoj poziciji i szmo zdoirim vűpanyem, ka potom nase tozsbe odprejta vűha i nase rane na vrácsitela nájdejo.

Za osznovne sole. Minisztrszstvo za proszveto je skűlenilo podeliti brezobresztno (kamatnélküli) posztojilo onim obcsinam,

stere szí szamé z-szvoje moucsi nemrejo zozidati sol. (Goripozovémo pazko na tou nasi Pecsarovszki vernikov.)

Sztrasna eksplozija je bila v Szofiji na szrejdi várasa; 10 hízs je razrúseni; 20 oszeb mrtvi, vise 100 ranyeni.

Konstantin, bívsí grski krao, je v Palermi (v Sziciliji) január 11., sztaroszti szvoje 55. leti mrou. Za zseno je meo II. Vilhema bívsega nemskoga caszara szesztro. Na trounos je prisao 1913., gda je nyegov ocsa, György, v Szoluni vmorjeni. Leta 1917. sze je mogao Konstantin odpovedati vladársztvi i zapúsztití Grsko. Za nyim je nyegov szin Alexander posztao krao. Ali té je zse 1920. nauágli mrou i lúdsztvo je nazáj pozválo Konstantina na tron. Láni je Grscíja velko bojno zacsnola z törki i gda je od törkov obládana, Konstantin sze je znouvics odpovedati mogao krouni i 1922. szept. 28. bejzsati v tühinszko, gde je zdaj mrou.

Kmicsni, vihérni obláki sze zdigajo obri Europe. Grki sze szünyávajo znouvics na törke prouti Konstantinápoli; Francija je pa zaszedla nemsko Ruhrszko zemlou, gde zshivé 500,000 bajcarov i 400,000 delavcov tezske indusztrije i tak je eta krajina nájznamenitejsa vretina nemskoga versztvenoga zsítka.

V Püconci je mrou jan. 12. obcsinszki ubozsec, zagnijljeni szád na zsítka drejvi, kí je niti nej vrejden, ka bi nyegovo imé imenüvali eti. Alkohol je bio nyemi boug, nebeszkoga Sztvoritela je szamo szvárjati, vszákoga csloveka szamo spoutati znao, bár je szlejdnyi 15 lejt na podporo i miloscsó vszakoga veskoga sztancsara bio pritisznyen. Tou scsém szamo szpomenouti, ka gda szo toga pokojnoga escse nyegovi telovni rodníki szamo za „dobro plácso“ bilí gotovi na cintor odneszti, te szo Kühár János, plemenitoga mislejnya zapovedník püconszki ogengaszilcov, vözrendelüvali na tou ogengaszilce i napravili tomi nevrejdnomi pokojnomi taksi „parádiski“ szprévod, kaksí niti vnougim vrejdnim nepride vtál. Ogengasilci szo vöpokázali ka sztánovito znájo neszebicsno blíznyemi szlúzsiti!

Szmejhá vrejdna oblásztna nemirovoszt i zburkanye.

Zavolo evangelicsanszke podporne cérkevne peszmi, stero vu cérkváj táksega hípa popejvati segou májo, gda od verníkov za szíromaske gmajne i szíromáke áldove pobérajó, stero delo sze cserasz leta vecskrát godí. Vu peszmi ete recsí: Prébúdté sze ino csújte, zovéjo vász vasi bratovje i. t. d. szo jako mogle zblouditi níkákoga vrejloga detektiva, ali zsandára, kí rad prážno szlamo mláti i szílov íscse zanke tam, gde jí nega, ka je naznano glavársztvi kaj je puna krajina z lejt kami té peszmi, stero zagvüsno prouti drzsávi irredento znamenúje. Tak je moglo bidti, ár je okrajno glavársztvo z velkim aparátusom, detektive, csesztníke poszlalo k Kovács Stevani sinyouri, ka li hitro morejo pred glavára idti i racsún dati. Sinyour szo sze szmeháli i preszvejtili, ka za peszmi je tou? Gda jó mámo segou popejvati? Rávno tak, kak pl. denem na národne szvétek i na kralá i priszpodne prílike zravnane peszmi. Sto bi vído v-tej kaj protivnoga? Csüdo ka szo v tej escse nej iszkali protivnoszt. ár szmo je prvle na prvejse drzsáve národne szvétké i kralá iména dén popejvali.

Tá peszem je v „Düsevnóm líszti“, mejszecsnoaga caszopísza v prvoj numerí notri djána i oblászti i tak túdi Okrajnómí glavársztví notri pokázana, z stiraj versusov sztojí, sto bi tak blouden bio, ka bi oblászti pod nousz neszao tákse delo, stero je nevarno? Tá peszem je v vecs strttáli árkusaj doj stampana i med verníkmi raztálana záto, ár zdaj po nóuvom leti naszledüvajúousi nedelaj szo drzsáne prinájvecs cérkváj tákse pomoucs, darila proszécse szlúzsbe Bozse, gde jí kak nájvecs verníkov popejvalo. Vprvejsem szo vógrszki popejvali.

Prerazmimo, csi oblászt pazi i dúzvoszt nyej je paziti, naj sze nemírlívoszt rasürjávajúousi stampi nesíríjo med lüdmí — ali pa dönok velka kmica i szmecsenoszt more ládati tam i szmejhá bi bilou vrejdnó, da nebi bilou tak zsalosztno, ka sze v etakse pobožsna csinejnya potícsejo

te, gda pouleg oblásznoga zselejnya csinimo. Pri etoj priliki jáko lepou proszimo Okrajnoga goszp. Glavára, kí szo zse vecskrát szvedoustva vesinili, ka ji dobrovolnoszt i sztána znanoszt vodi pri ravnanyi národa etoga, da vönavcsijo doticsne faktore, naj doj szlecséjo z szébe pokojne Austrije on copf, pouleg steroga vu vszem protivnoszt vidoucsa zdejnya i neopacsnosztí vidi i naj nebloudijo oblászti, naj nyej zobsztojsnzke szkrbí nerédijo — naj neposztávlaio oblászt na priszpodobna bloudna fla; naj na komáre z stükmi nesztrejlaio.

Eti bi rad opoumeno doticsne faktore na goszp. Kukovca recsí, stere je na Demokrátne Str. gyülejsi na eto ravnanye gledoucs pred vnozsinov, kak szoud vö-povedao, od steroga csi szí vecs premislávam, bole previdim, ka je isztino pravo.

Escse edno opominanye je zvézao tiszti dén vecsér vküpszprávlénim uradnikom, gde je govorio: Goszpodje, eto je nej Macedonia, tú z ednim kulturnim lüdsztvom máte delo, stero pri oprávlanyi vasi poszlov predocsmí máte drzsati. Tou proszimo mi túdi! I nej, ka csi nasim dománye vere szíromákóm milosztí dári proszimo, za toga volo sze zburkate i tak csiníte, ka krivo miszlécsi v tom vere pregányanye vidijo.

Szamovolni dari na goridrzsánye i rászirjávanye „Düsevnoga Liszta“:
Bencsecz Kálmán z M. Szobote 25 Din.
Péntek Ferenc, Kardos Vince z Polane 5—5 Din., Goricsán Károly z Polane 10 Din., Vitéz Stevan z Predanovec 2-50 D., Hartner Géza püconszki csasztni pörgar 150 Din., Kühár János gost. z Püconec 20 Din., Stern Arnold z Püconec 25 Din., Sável Stevan z Püconec 2-50 Din., Szlivnyek József z Vanecsa 2 Din., Lukács Iván z Püconec 2 Din., Frankó Ferenc z Püconec 10 Din., Bánfi Miklós z Pecsarovoc 2 Din., Sostarécz Mátyás z Püconec 10 Din., Kühár János alsó, Kühár Mátyás z Püconec 2—2 Din., vdov. Rituper Sándora z Szebeborec 5 Din., Külícs Mihály z Brezovec 2 Din., Rituper Stevan z Moscsánec 2 Din., Kühár Stevan gost. z Márkisavec 20 Din. kak naprejplacsilo na pol leta za dvá szirmáka. Szrdcsna hvála vszem!

Trzsne cejne. Kereskedelmi árák.

1923. jan. 19.

Blágo — Áru.

100 kg.	Psenica—Buza	K	1750.—
» »	Zsito—Rozs	»	1400.—
» »	Ovesz—Zab	»	1300.—
» »	Kukorca—Tengeri	»	1200.—
» »	Proszou—Köles	»	1200.—
» »	Hajdíjna—Hajdína	»	1200.—
» »	Graoka—Bükköny	»	1400.—
» »	Otroubi (psen.)—Körpa (buza) »		900.—
» »	Szena—Széna	»	700.—
» »	Graj—Bab	»	1600.—
» »	Krumpise—Burgonya	»	400.—
1 kg.	Lenovo sz.—Lenmag	»	—
» »	Detelcsno sz.—Löhermag	»	—
» »	Bikovje } —Bika }	»	30-42.—
» »	Telice } —Üszö }	»	30-42.—
» »	Krave } —Tehén }	»	15-35.—
» »	Teoci } —Borju }	»	38-42.—
» »	Szvinyé } —Sertès }	»	72-78.—
» »	Mászt l-a—Zsir l-ö.	»	140.—
» »	Zmoucsaj—Vaj	»	120.—
» »	Spej—Szalona	»	120.—
1	Belice—Tojás	»	7.—

Pejnezi — Penz.

1 Dollár	= Kj	404.—
100 Kor. Budapest	= »	15.40
100 Kor. Becs	= »	—58

Zakaj podpéram i sirim Düsevni liszt?

Ár je vu vezdásnyem cajti tou jedini liszt, steri evangelicsanszke vernike opouti, krepí i dalésnye verebrate, blüzi k-en ovomi szprávla!

Ár podpéranje i rászirjávanye toga liszta je vszákoga csloveka, kí szvojo cérkev lübi, dúznsoszt i priloznsoszt!

Ár je tou nas liszt i nyega podpéranje od drügoga nemremo csakati!